

Sygn.akt IIC1005/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 czerwca 2014r.

Sąd Okręgowy w Łodzi, II Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący Sędzia S.O. E.Steckiewicz-Ochocka

Protokolant K.Loska

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa E. J., A. M.

przeciwko Skarbowi Państwa- Wojewodzie (...)

o zapłatę

1.oddala powództwo;

2.zasądza solidarnie od E. J., A. M. na rzecz Skarbu Państwa- Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa kwotę 3.000zł/ trzy tysiące/złoty tytułem częściowego zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego.

Sygn. akt II C 1005/13

UZASADNIENIE

W pozwie z dnia 23 lipca 2013 r. skierowanym przeciwko Skarbowi Państwa-Wojewodzie (...), powódki E. J. i A. M. wniosły o zasądzenie solidarnie od pozwanego kwoty 352.023zł wraz z odsetkami od daty wniesienia pozwu oraz kosztami postępowania./ pozew k.2-4/

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa, wskazując, że w związku uchynieniem decyzji z dnia 6 listopada 1984r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Miejskiego w Ł. powódki nie poniosły szkody. / odpowiedź na pozew k.76 /

Na rozprawie w dniu 22 maja 2014r. powódki cofnęły pozew w zakresie kwoty 49.781zł, na co pozwany nie wyraził zgody, w braku zrzeczenia się roszczenia./protokół k.104/

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

Decyzją z dnia 6 listopada 1984r. Kierownik Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Miejskiego w Ł. orzekł o ustaleniu odszkodowania dla T. D. i M. D. za przejętą zarządzeniem nr 5/84 Naczelnika Miasta Ł. z dnia 15 marca 1984r. o ustaleniu terenu budowlanego i jego podziale na normatywne działki budowlane w Ł. przy ulicy (...)-nieruchomość położoną w Ł. jako działka nr (...) o powierzchni 0,3177ha./decyzja k.17-18/

Decyzją z dnia 10 grudnia 1984r. utrzymano wymienioną wyżej decyzję w mocy./decyzja k.19/

W dniu 13 grudnia 1984r.za wywłaszczoną nieruchomość wypłacono poprzednikom prawnym powódek odszkodowanie w wysokości 524.205zł./decyzja k.17-18/

W dniu 31 grudnia 2010r.powódki wystąpiły do Wojewody (...) z wnioskiem o stwierdzenie nieważności decyzji Dyrektora Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 10 grudnia 1984r./ okoliczność bezsporna/

Decyzją z dnia 27 listopada 2012r. Minister Transportu, Budownictwa i Gospodarki Morskiej stwierdził nieważność decyzji Dyrektora Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 10 grudnia 1984r i poprzedzającej ją decyzji z dnia 6 listopada 1984r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki Gruntami Urzędu Miejskiego w Ł..

W uzasadnieniu wydanej decyzji wskazano, iż zachodziła potrzeba wyeliminowania z obrotu w/w decyzji jako wydanych z naruszeniem prawa, wobec tego że obowiązujące w dacie ich wydania przepisy nie przewidywały dla prowadzonego wywłaszczenia formy decyzji administracyjnej, a odszkodowania były wypłacane na podstawie wykazów odszkodowań za przejęte nieruchomości. Dlatego też , uznając że stwierdzenie nieważności decyzji miało w istocie walor formalny, uznano że zachodzi brak podstaw do orzekania w przedmiocie odszkodowania. / decyzja.22-24/

Sąd oddalił wnioski dowodowe powódek o przesłuchanie ich w charakterze stron postępowania wobec tego, że zgromadzono materiał dowodowy istotny dla rozstrzygnięcia sprawy, w oparciu o złożone do akt sprawy dokumenty.

Sąd pominął dokument prywatny jakim był operat szacunkowy z dnia 3 czerwca 2013r. jako nieistotny dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd zważył, co następuje:

Zasady wypłacania odszkodowania za nieruchomości przejęte na rzecz Skarbu Państwa, uregulowane zostały pierwotnie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.07.1972 r. o terenach budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego oraz o podziale nieruchomości w miastach i osiedlach (Dz.U. Nr 27, poz. 192).

Artykuł 10 ust. 1 tej ustawy (w jej pierwotnym brzmieniu) stanowił: "za nieruchomości, które przeszły na własność Państwa na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy, wypłaca się odszkodowanie:

1) za powierzchnię równą jednej działce normatywnej, jeżeli właściciel nie zachowa jej na własność lub nie zostanie nadana na wniosek właściciela jego rodzicom, dzieciom lub wnukom - w wysokości 5-10% kosztu wybudowania domu jednorodzinnego pięcioizbowego w zależności od wielkości miasta, położenia gruntu i jego uzbrojenia,

2) za pozostałą powierzchnię - do pięciokrotnej wysokości stawek ustalanych dla gruntu rolnego klasy I w strefie miejskiej okręgu I, lecz nie wyżej od przeciętnej ceny rynkowej; wysokość stawki odszkodowania ustala prezydium powiatowej rady narodowej na podstawie wytycznych prezydium wojewódzkiej rady narodowej".

Artykuł 10 ust. 2 ustawy stanowił, że odszkodowanie nieprzekraczające 50.000 zł wypłaca się najpóźniej w ciągu 3 miesięcy od dnia przejścia nieruchomości na własność Państwa; nadwyżka płatna jest w równych ratach rocznych nieprzekraczających 50.000 zł. W sprawach odszkodowań nieunormowanych w ust. 1-2 mają zastosowanie przepisy o wywłaszczaniu nieruchomości (art. 10 ust. 3).

Na mocy art. 4 ustawy z dnia 22.11.1973 r. o zmianie ustawy o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. Nr 48, poz. 282) przepis art. 10 ustawy z dnia 6.07.1972 r. w ust. 1 otrzymał brzmienie: "za nieruchomości, które przeszły na własność Państwa na podstawie art. 5 ust. 2, wypłaca się odszkodowanie na podstawie przepisów o wywłaszczaniu nieruchomości". Skreśleniu uległy przytaczane wyżej ust. 2 i 3 art. 10 ustawy. Jednocześnie jednak na mocy ustawy z dnia 22.11.1973 r. w przepisie art. 8 ustawy z dnia 12.3.1958 r. o zasadach i trybie wywłaszczania nieruchomości (Dz.U. z 1961 r. Nr 18, poz. 94) wprowadzono nowe ustępy 8 i 9. Zgodnie z przepisem art. 8 ust. 8 pkt 1 lit. b

ostatnio wymienionej ustawy odszkodowanie za pozostały obszar wywłaszczanego gruntu ustalało się najwyżej do pięciokrotnej wysokości stawek ustalonych dla gruntu ornego klasy I w strefie ekonomicznej wielkomiejskiej. Na mocy art. 8 ust. 9 wysokość stawki odszkodowania za grunty wymienione w ust. 1, 2 i 8 pkt 1 lit. b, położone na określonych obszarach, ustalał naczelnik powiatu na podstawie wytycznych wojewody.

Przedstawiona nowelizacja obu ustaw weszła w życie 28.11.1973 r. i obowiązywała w dacie wydania zarządzenia Naczelnika Miasta Ł. z dnia 15 marca 1984r. nr 5/84w sprawie ustalenia terenu budowlanego i jego podziału na normatywne działki budowlane przy ulicy (...) (Dz.Urz. WRN w Skierniewicach nr 2, poz.4)

W oparciu o art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6.07.1972 r. o terenach budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego oraz o podziale nieruchomości w miastach i osiedlach (Dz.U. Nr 27, poz. 192 z późn.zm.) w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie zarządzenia (w tym wypadku zarządzenia Naczelnika Miasta Ł. z dnia 15 marca 1984r. nr 5/84),nieruchomość przechodziła z mocy prawa na rzecz Skarbu Państwa.

Tym samym obowiązujące przepisy prawa dawały podstawę do przejęcia nieruchomości poprzedników prawnych powódek i samo przejęcie nieruchomości nastąpiło zgodnie z prawem.

Wobec ustalonego trybu przejścia nieruchomości na rzecz Skarbu Państwa z mocy prawa, wprowadzono zasadę wypłacania odszkodowań na podstawie "wykazów odszkodowań za grunty przejęte" i nie zachodziła potrzeba wydania w tym przedmiocie decyzji administracyjnej.

Tym samym wydanie decyzji w przedmiocie ustalenia wysokości odszkodowania, co zostało uczynione decyzją z dnia 6.11.1984r. było zbędne.

W konsekwencji, wobec wniosku złożonego przez powódki, decyzją z dnia 17.11.2012r.stwierdzono nieważność i wyeliminowano z obrotu decyzję Dyrektora Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 10 grudnia 1984r i poprzedzającą ją decyzję z dnia 6 listopada 1984r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Miejskiego w Ł., choć powyższe nie prowadziło do stwierdzenia, że dokonane wywłaszczenie odbyło się bez podstawy prawnej.

Skoro nieruchomość przeszła na rzecz Skarbu Państwa z mocy prawa, przejście to pozostaje aktualne, mimo uchylecia w/w decyzji.

Powyższe stanowisko jest niekwestionowane i potwierdzone licznymi rozstrzygnięciami sądów, w tym wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego siedzibą w Białymstoku z dnia 15 stycznia 2004 r.(SA/Bk 1132/03 ONSA i WSA 2005 nr 3, poz. 61, str. 151, Legalis) gdzie wskazano, że przy przejmowaniu nieruchomości w trybie ustawy z dnia 6.7.1972 r. o terenach budownictwa jednorodzinnego i zagrodowego oraz o podziale nieruchomości w miastach i osiedlach (Dz.U. Nr 27, poz. 192 ze zm.) nie wydawano decyzji administracyjnych ani w przedmiocie wywłaszczenia, ani w przedmiocie odszkodowania. Odszkodowania były ustalane w formie "wykazów odszkodowań za grunty przejęte".

Dlatego też, mimo że stwierdzono nieważność decyzji administracyjnych opisanych wyżej, wywłaszczenie nieruchomości odbyło się na podstawie obowiązujących przepisów prawa i było prawnie skuteczne.

Poprzednicy prawni powódek otrzymali należne odszkodowanie, co oznacza że w związku z wyeliminowaniem z obrotu decyzji Dyrektora Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Wojewódzkiego w S. z dnia 10 grudnia 1984r i poprzedzającej ją decyzji z dnia 6 listopada 1984r. Kierownika Wydziału Geodezji i Gospodarki gruntami Urzędu Miejskiego w Ł., nie powstała szkoda o której była mowa w pozwie.

Z tych względów sąd powództwo oddalił.

Mimo cofnięcia powództwa przez powódki z zakresie części roszczeń, postępowanie nie mogło zostać umorzone w braku zgody pozwanej, w oparciu o art.355par.1kpc w zw. z art.203par.1kpc.

W oparciu o art.102kpc sąd obciążył powódki jedynie częścią należnych kosztów zastępstwa procesowego, biorąc pod uwagę przesłanki trudnej sytuacji majątkowej i osobistej powódek, ocenianej podczas badania złożonych przez nie wniosków o zwolnienie od kosztów sądowych.